

Leeswijzer: deze handreiking is bedoeld voor onderwijsinstellingen, gemeenten en docenten en focust op de Wet inburgering 2021 die per 1 januari 2022 ingaat.

Handreiking schoolgaande jongeren en inburgering vanaf 2022

14 december 2021

Wet inburgering 2021 van start per 1 januari 2022

Op 1 januari 2022 treedt de Wet inburgering 2021 (hierna Wi2021) in werking. Het doel is om alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig aan de Nederlandse maatschappij mee te laten doen, het liefst via betaald werk. Wanneer iemand inburgeringsplichtig wordt, ontvangt diegene een brief van DUO. Voor schoolgaande jongeren is dat in de meeste gevallen het moment waarop de jongere 18 jaar oud wordt én op dat moment *geen* (tijdelijk) vrijstellende opleiding volgt (zie antwoord op vraag 1.1).

In de Wi2021 krijgen gemeenten de regie over de uitvoering van inburgering. Zo houdt de gemeente met de inburgeringsplichtige een brede intake en stellen zij gezamenlijk een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) op. Vanuit deze rol weet de gemeente wanneer een schoolgaande jongere inburgeringsplichtig wordt omdat DUO gemeenten informeert wanneer de inburgeringsplicht is opgelegd. Van een automatische gegevensuitwisseling tussen gemeenten en scholen over deze doelgroep is geen sprake. Scholen en gemeenten kunnen hier in de praktijk wel afspraken met elkaar over maken (zie antwoord op vraag 1.2).

Gemeenten zijn verantwoordelijk om aan statushouders een passend inburgeringsaanbod te doen. Bij de brede intake wordt er bekeken welke leerroute het beste bij de inburgeringsplichtige past. De Wi2021 kent drie leerroutes (zie de [Handreiking leerroutes](#) voor meer informatie):

- De B1-route: een route voor taal en (vrijwilligers)werk of (delen van) een opleiding. Inburgeringsplichtigen beheersen binnen maximaal drie jaar de Nederlandse taal op niveau B1. Tegelijkertijd kunnen zij participeren door middel van (vrijwilligers)werk of het volgen van een opleiding. Het is binnen de B1-route mogelijk om taalexamens op niveau A2 af te leggen ("afschalen"), zie hiervoor ook het antwoord op vraag 1.6.
- De onderwijsroute (O-route): een route voor inburgeringsplichtigen om via een taalschakeltraject zo snel mogelijk te worden voorbereid op instroom in het mbo, hbo of wo en zo mogelijk een Nederlands schooldiploma te behalen. Een deel van de groep schoolgaande jongeren zal de onderwijsroute volgen. Lees verder via de [handreiking over de onderwijsroute](#) en de [FAQ's over de onderwijsroute](#).
- De zelfredzaamheidsroute (Z-route): een route voor inburgeringsplichtigen waarvoor de B1 route of onderwijsroute niet haalbaar is. [Zie hier meer informatie over de Z-route](#) of antwoorden op vragen 1.6 en 2.3.

De B1-route en de Z-route omvatten naast het leren van de Nederlandse taal ook het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM), de Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP) en het participatieverklaringstraject (PVT). Voor de onderwijsroute geldt naast het taalschakeltraject enkel de PVT. De inburgeringsplichtige heeft een termijn van maximaal drie jaar om te voldoen aan de inburgeringseisen. [Hier](#) vind je meer informatie over de Wi2021.

Alle informatie in deze handreiking heeft betrekking op inburgeringsplicht volgens de Wi2021:

- H1: De belangrijkste veranderingen in de nieuwe Wet inburgering (p. 2-5)
- Bij welke opleiding is er sprake van een (tijdelijke) vrijstelling van inburgering? (p. 6)
- H2: Praktijkonderwijs en inburgeren (p. 7-8)
- H3: Entreeopleiding (mbo) en inburgeren (p. 9-11)
- H4: ISK of vmbo basis/kader en inburgeren (p. 12-13)
- H5: Overige veelgestelde vragen (p. 14-16)
- Bronnen (p. 17)

Hoofdstuk 1: Belangrijkste veranderingen schoolgaande jongeren per 2022

De Wi2021 geldt voor mensen die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden en 16 jaar of ouder zijn, tenzij zij leer- of kwalificatieplichtig zijn en/of gedurende 8 leerplichtige jaren in Nederland zijn verbleven. Voor schoolgaande jongeren betekent dit dat de inburgeringsplicht in de praktijk doorgaans vanaf 18 jaar aanvangt (zie het antwoord op vraag 1.1 voor uitzonderingen). Jongeren die vóór 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden, vallen (ook de komende jaren) onder de regels van de Wet inburgering 2013 (lees [hier](#) meer informatie over Wi2013).

Wet inburgering 2021	Wet inburgering 2013
Regierol inburgering ligt bij gemeente. Via brede intake is maatwerk mogelijk.	Geen rol voor gemeenten, inburgeringsplichtige regelt de inburgering zelf.
Streven naar taalniveau B1	Streven naar taalniveau A2
Zodra een inburgeringsplichtige aan een vrijstellende opleiding begint, is er sprake van tijdelijke vrijstelling van inburgering (ongeacht leeftijd). (Zie overzicht op p.5.)	Er is alleen sprake van (tijdelijke) vrijstelling wanneer de vrijstellende opleiding aansluitend op het moment van het bereiken van de 18 ^e leeftijd wordt gevolgd.
Vanaf 1 januari 2022 zijn nieuwkomers met de Turkse nationaliteit verplicht om in te burgeren (zie hier meer informatie).	Nieuwkomers met de Turkse nationaliteit hoeven niet in te burgeren.
Datum van verjaardag is bepalend onder welk inburgeringsstelsel een schoolgaande jongere valt.	Datum van verblijfsvergunning is bepalend onder welk inburgeringsstelsel een schoolgaande jongere valt.

Veelgestelde vragen over de veranderingen per 1 januari 2022:

Vraag 1.1: Geldt de inburgeringsplicht vanaf 2022 voor jongeren die 16 of 17 jaar oud zijn?

Antwoord: Net zoals onder de Wi2013, geldt ook in de Wi2021 de inburgeringsplichtige leeftijd vanaf 16 jaar. Jongeren kunnen echter (tijdelijk) van de inburgeringsplicht worden vrijgesteld als:

- *De jongere leerplichtig is*
Jongeren zijn leerplichtig tot en met het schooljaar waarin zij 16 jaar worden of 12 volledige schooljaren aan een Nederlandse school hebben gevolgd. Dit betreft een tijdelijke vrijstelling voor de duur van de leerplicht.
- *De jongere kwalificatieplichtig is*
Jongeren zijn kwalificatieplichtig vanaf de afloop van de leerplicht tot het moment dat ze een startkwalificatie hebben gehaald of 18 jaar worden. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of een mbo-diploma vanaf niveau 2. Dit betreft een tijdelijke vrijstelling voor de duur van de kwalificatieplicht.

Jongeren die een verklaring of schooldiploma praktijkonderwijs hebben gehaald of vso in het uitstroomprofiel arbeidsmarkt of dagbesteding hebben gevolgd, zijn van de kwalificatieplicht uitgezonderd. Dit betekent dat zij niet langer kwalificatieplichtig zijn zodra zij van school af zijn.

- *De jongere ten minste acht jaar tijdens de leer- of kwalificatieplichtige leeftijd in Nederland heeft verbleven*
In dit geval krijgt de jongere meteen een definitieve vrijstelling.
- *De jongere een opleiding volgt tot een vrijstellend diploma*
Vrijstellende diploma's zijn vmbo-diploma's vanaf niveau theoretische leerweg (vmbo-tl) of gemengde leerweg (vmbo-gl), havo-diploma's, vwo-diploma's en mbo-diploma's vanaf niveau 2. Dit betreft een tijdelijke vrijstelling voor de duur van de opleiding. Zodra de jongere het diploma heeft gehaald, wordt dit omgezet in een definitieve vrijstelling.

- *De jongere een vrijstellend diploma heeft*
In dit geval krijgt de jongere een definitieve vrijstelling. Meestal is daar een of meer van bovenstaande tijdelijke vrijstellingen aan vooraf gegaan.

Dit betekent dat de inburgeringsplicht voor het gros van de doelgroep nooit daadwerkelijk aanvangt onder de 18 jaar. Om die reden kun je bij de rest van alle vragen en antwoorden uitgaan van situaties waarin schoolgaande jongeren vanaf 2022 18 jaar oud worden en eventueel inburgeringsplichtig worden.

Voor een kleine groep kan de inburgeringsplicht wél aanvangen onder de 18 jaar, namelijk jongeren die in de kwalificatieplichtige leeftijd zitten en pro of vso in het uitstroomprofiel dagbesteding hebben gevolgd.

Volgt een inburgeringsplichtige een tijdelijk vrijstellende opleiding, dan ontvangt diegene geen brief van DUO. Formeel gezien is diegene wel *inburgeringsplichtig*, maar pas bij ingang van de periode waarin iemand daadwerkelijk moet inburgeren (bijvoorbeeld bij het niet afmaken van een vrijstellende opleiding en geen reden tot andere vrijstellingen), krijgt diegene een brief van DUO waarin bijvoorbeeld de benodigde acties en maximale inburgeringstermijn van 3 jaar worden toegelicht.

Vraag 1.2: Wie krijgt te weten of een schoolgaande jongere de inburgeringsplicht krijgt opgelegd?

Antwoord: DUO informeert de jongere en de gemeente. Er vindt geen automatische gegevensuitwisseling tussen gemeenten en scholen plaats over de opgelegde inburgeringsplicht. Dit is vanwege privacywetgeving juridisch bepaald.

Onderwijsinstellingen willen jonge nieuwkomers graag zo goed mogelijk ondersteunen in hun onderwijsloopbaan, maar beschikken niet automatisch over informatie die daarbij behulpzaam kan zijn. Een mogelijkheid is om als school deze doelgroep actief te benaderen. In sommige gevallen is het verstandig om informatie over inburgering klassikaal te verspreiden. In andere gevallen kan een docent, gelet op de samenstelling van een klas, specifieke leerlingen een halfjaar voor hun 18^e leeftijd benaderen. De informatie of iemand wel of niet inburgeringsplichtig is, is aan de jongere zelf om te delen. Dat geldt ook voor het delen van deze persoonsgegevens vanuit scholen met gemeenten en andersom: daar moet de jongere toestemming voor geven. Het helpt gemeenten tijdens de brede intake om (bij toestemming van de betreffende jongere) informatie over de schoolcarrière te ontvangen zodat gemeenten enigszins inzicht krijgen in de voortgang van het schooltraject van de jongere.

Onderwijsinstellingen en gemeenten kunnen samenwerken om gezamenlijk in te schatten welke groepen leerlingen eventueel inburgeringsplichtig worden en – bij toestemming van individuen – informatie uitwisselen over de leerlingen.

Vraag 1.3: Hoe kan worden voorkomen dat jongeren de opleiding beëindigen om voorrang te geven aan inburgering?

Antwoord: Het is belangrijk dat jongeren hun opleiding afmaken en daar is vaak ook ruimte voor. Tijdens de brede intake kan de gemeente samen met de jongere kiezen om eerst de opleiding af te maken, alvorens in de praktijk te beginnen met inburgeren. Bijvoorbeeld als de inschatting is dat de jongere profijt heeft van het afronden van een opleiding en/of vervolgens instroomt in een opleiding die vrijstelt van de inburgeringsplicht. Dit kan worden opgenomen in het Plan Inburgering en Participatie (PIP). Zie [hier](#) meer informatie over de verschillende routes voor inburgering.

Terwijl iemand een niet-vrijstellende opleiding volgt, loopt de inburgeringstermijn van 3 jaar door. Mocht aan het einde van deze inburgeringstermijn blijken dat de inburgeringstermijn moet worden verlengd, dan bekijkt DUO of verlenging van de inburgeringstermijn kan worden verleend. Op dit moment is het volgen van een opleiding volgens wet- en regelgeving geen reden tot verlenging. DUO, SZW en OCW zijn hierover in gesprek als het gaat om inburgeringsplichtigen die hun niet-vrijstellende opleiding eerst afmaken.

Gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor het maken van dit soort keuzes samen met de inburgeringsplichtige. Scholen kunnen leerlingen ondersteunen bij het maken van deze keuze,

door een halfjaar voordat de betreffende jongeren (eventueel) inburgeringsplichtig worden (bij de 18^e verjaardag), het gesprek met de jongere te voeren over de mogelijkheid om de opleiding af te maken. Als het van te voren lastig in te schatten is, is het ook mogelijk dat scholen de jongere ondersteunen *na* het ontvangen van de brief van DUO. Indien de jongere daar toestemming voor geeft, kunnen de gemeente en de school ook met elkaar in overleg treden. Zo kan de school de gemeente bijvoorbeeld informatie geven over de vorderingen van de jongere. Zie de [FAQ's over de onderwijsroute](#), blok 3, vraag 2, voor de afwegingen die de gemeente en inburgeringsplichtige bij hun keuze kunnen betrekken.

Op sommige scholen kan een leerling ook inburgering en opleiding combineren. Dit geldt als de school een Blik op Werk Inburgeren keurmerk voor de B1- of Z-route heeft (lees [hier](#) meer informatie). De O-route is over het algemeen voltijds en dus niet met de opleiding te combineren. Bij de gemeente kan ook informatie worden opgevraagd over welke scholen wel of niet in staat zijn een inburgeringsaanbod te doen.

Vraag 1.4: In welke gevallen is verlenging van de inburgeringstermijn mogelijk?

Antwoord: De inburgeringstermijn is in principe drie jaar. Bij een tijdelijke vrijstelling van inburgering staat deze termijn stil. Als een inburgeringsplichtige *geen* vrijstellende opleiding volgt, maar wel samen met de gemeente besluit om eerst de opleiding af te maken, loopt de inburgeringstermijn door. In veel gevallen gaat dit om een laatste schooljaar, waardoor de jongere in kwestie na het afronden van de opleiding nog twee jaar heeft om in te burgeren. In individuele gevallen bekijkt DUO of de jongere voor verlenging in aanmerking komt. Dat kan alleen als de oorzaak van de benodigde verlenging buiten de invloedssfeer van de jongere zelf ligt. Bij een verlenging van de inburgeringstermijn moet sprake zijn van een situatie waarin de termijnoverschrijding niet aan de inburgeringsplichtige te wijten is. Een verlenging van de inburgeringstermijn kan in ieder geval worden gegeven bij de volgende omstandigheden: langdurige ziekte, overlijden van een naaste, zwangerschap en bevalling, verblijf in een Blijf van mijn Lijf huis, volgen van alfabetiseringscursus, langdurige dakloosheid, wanneer een gemeente niet tijdig een inburgeringsaanbod doet, omstandigheden bij de aanbieder van inburgeringsactiviteiten en – als restgrond – overige niet verwijtbare individuele bijzondere omstandigheden. Op deze laatste grond kan een beroep worden gedaan indien zich omstandigheden voordoen, die niet zijn voorzien en eveneens een verlenging van de inburgeringstermijn rechtvaardigen. Op dit moment is het volgen van een opleiding volgens wet- en regelgeving geen reden tot verlenging. DUO, SZW en OCW zijn hierover in gesprek als het gaat om inburgeringsplichtigen die hun niet-vrijstellende opleiding eerst afmaken. Zie [deze link \(artikel 4.1\)](#) voor meer toelichting.

Vraag 1.5: Waarom wordt er in de Wet inburgering 2021 gestreefd naar een taalniveau B1, terwijl dat in de Wet inburgering 2013 het lagere taalniveau A2 is?

Antwoord: Binnen de Wet inburgering 2013 (die geldt voor iedereen die inburgeringsplichtig is geworden in de periode tot en met 31 december 2021) is het vereiste taalniveau om aan de inburgeringsplicht te kunnen voldoen niveau A2. Uit onderzoek van onder meer Regioplan blijkt dat gebrekkige taalvaardigheid een van de grootste belemmeringen is bij het vinden van werk. Ook gaven cursisten in onderzoek aan dat het niveau waarop ze de Nederlandse taal leren niet hoog genoeg is om zich volledig te kunnen redden. Velen vertelden dat ze het nog steeds erg moeilijk vinden om Nederlands te praten en graag meer taal willen leren. Deze signalen kwamen ook via gemeenten binnen van deelnemers aan de pilots die in aanloop naar de implementatie van het wetsvoorstel zijn uitgevoerd.

In de Wi2021 streven inburgeringsplichtigen naar het taalniveau B1, zodat zij zo goed mogelijk mee kunnen doen met de Nederlandse maatschappij en arbeidsmarkt. Voor moeilijk leerbare inburgeringsplichtigen is er de zelfredzaamheidsroute, waarbij meer ondersteuning plaatsvindt (zie [hier](#) meer informatie over de Z-route). Zie ook antwoord op vraag 1.6.

Vraag 1.6: In welke situaties is het mogelijk dat een inburgeringsplichtige streeft naar een A2 taalniveau i.p.v. een B1 taalniveau binnen de B1-route?

Antwoord: Niet iedereen is in staat om de taalexamens te halen op niveau B1. Daarom is het onder voorwaarden binnen de B1-route mogelijk om taalexamens op niveau A2 af te leggen ("afschalen"). Binnen de O-route is het niet mogelijk om af te schalen naar A2. Indien een

inburgeringsplichtige in de O-route het niveau B1 niet haalt, kan hij/zij overstappen naar de B1-route om af te schalen naar A2-niveau.

Wanneer er afgeschaald wordt, is examinering op A2 niveau voldoende. Afschalen is mogelijk na aanzienlijke inspanning van de inburgeringsplichtige. Van deze aanzienlijke inspanning is sprake na minimaal 600 gevolgde lesuren bij een taalschool met Blik op Werk Inburgeren keurmerk of een diploma-erkenning voor het taalschakeltraject (lees [hier](#) meer over het keurmerk). Uren die worden gevolgd in het kader van alfabetiseringsonderwijs tellen ook mee voor dit minimale aantal lesuren. Bovendien kan de gemeente, naast deze minimum urennorm, informatie van de cursusinstelling over de inzet van de inburgeringsplichtige betrekken bij de beslissing tot afschalen (incl. observaties gedurende het volgen van de opleiding). Indien er wordt afgeschaald naar niveau A2, wordt het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie hierop aangepast.

Niet iedereen valt onder de B1-route. Zo is er voor mensen met een lagere leerbaarheid de zelfredzaamheidsroute. In deze Z-route leren inburgeringsplichtigen de Nederlandse taal op een voor hen passend niveau en worden zij voorbereid om zich zoveel mogelijk zelfstandig in de Nederlandse samenleving te kunnen redden. Het doel is deze doelgroep zoveel mogelijk te ondersteunen op een niveau dat past bij hun leervermogen, zodat niemand aan de kant staat en iedereen naar eigen vermogen kan meedoen in de samenleving. Het halen van B1 is in dit geval dus geen vereiste.

Vraag 1.7: Mag mijn instelling inburgeringscursussen geven?

Antwoord: Om inburgeringscursussen te geven, is een Blik op Werk Inburgeren keurmerk nodig. Om dit keurmerk te ontvangen, kan de instelling zich wenden tot [Blik op werk](#). In eerste instantie zal de (vaak private) instelling aspirant keurmerkhouders worden. Aan het verkrijgen van het (aspirant) keurmerk van Blik op Werk zijn (jaarlijkse) kosten verbonden. Instellingen kunnen op elk moment de aanvraag bij Blik op Werk indienen. Gemeenten hebben in de aanbestedingsvoorwaarden vaak opgenomen dat een school dient te beschikken over een keurmerk waardoor er niet zonder meer (succesvol) kan worden ingeschreven op aanbestedingsprocedures.

Asielmigranten volgen inburgering bij taalscholen waarmee de gemeente een contract heeft (naast het Blik op Werk Inburgeren keurmerk). Scholen kunnen bij de gemeente opvragen welke instellingen in die gemeente een inburgeringsaanbod hebben. Voor de onderwijsroute gelden aanvullende regels, die [hier](#) te vinden zijn.

Vraag 1.8: Welke datum is bepalend voor de vraag onder welk inburgeringsstelsel een jongere valt: de verjaardag of de datum van verblijfsvergunning?

Antwoord: De datum waarop iemand jarig is, bepaalt het moment waarop een jongere eventueel inburgeringsplichtig wordt in de Wi2021. Voor schoolgaande jongeren gaat het in de meeste gevallen om aanvang van de 18-jarige leeftijd (zie antwoord op vraag 1.1 voor 16- en 17-jarigen).

Vraag 1.9: Moet een statushouder altijd een inburgeringstraject volgen?

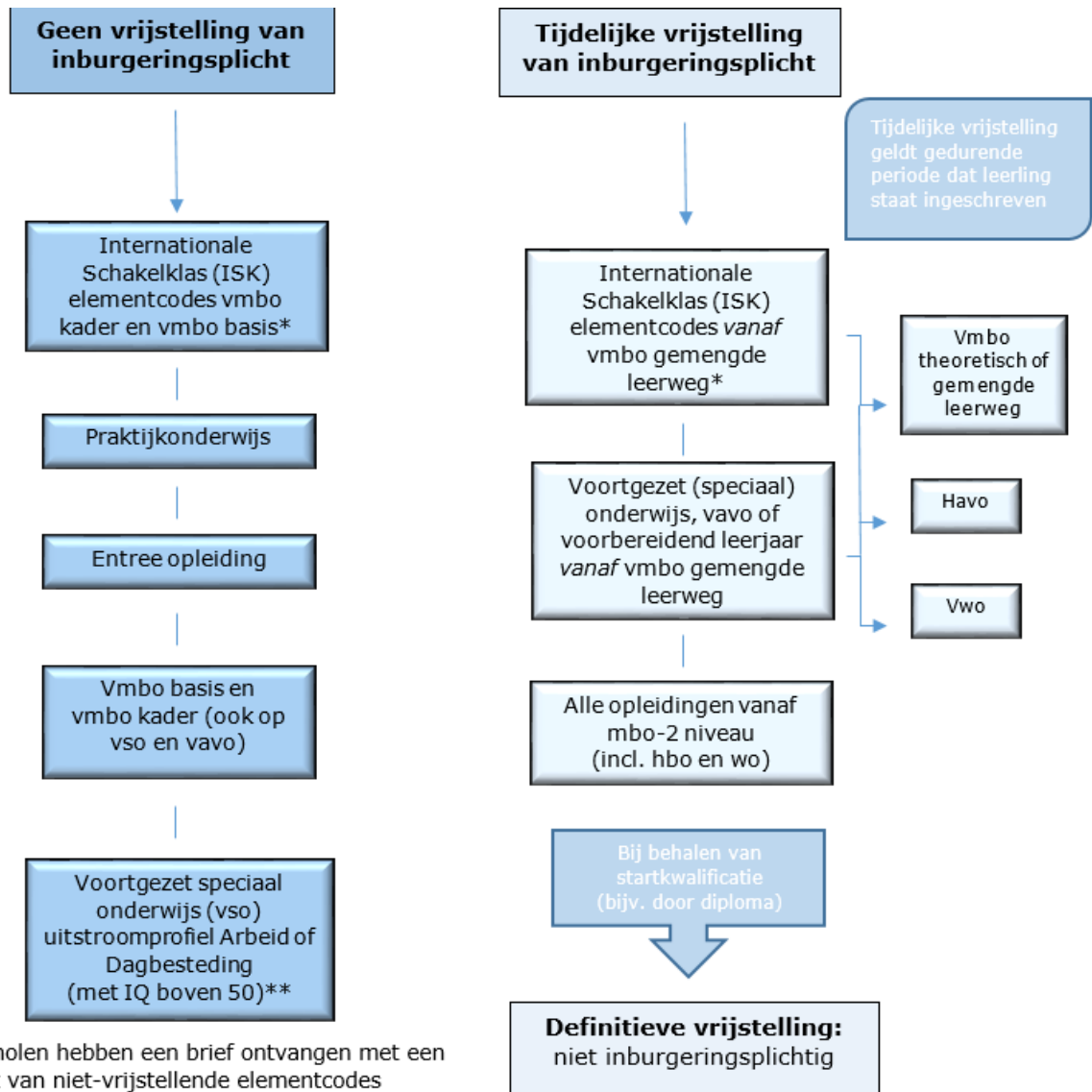
Antwoord: Nee, niet alle statushouders hoeven in te burgeren via een inburgeringstraject en door inburgeringsexamens te doen. Het halen van een Nederlands diploma kan ook leiden tot inburgering. Het gaat dan om diploma's bij de opleidingen waar de diploma-eis ligt op het taalniveau B1/2F of hoger. Het gaat om de volgende diploma's:

- vmbo gl, tl, havo of vwo
- mbo-2, 3 of 4
- hbo
- wo

(In entree-onderwijs wordt wel toegewerkt naar 2F, maar dit is geen diploma-eis. Daarom leidt een entreediploma niet tot inburgering.)

Bij welke opleiding is er sprake van een (tijdelijke) vrijstelling van inburgering?

[Zie voor details artikel 2 van hoofdstuk 2 van de Wet inburgering 2021](#)

* ISK scholen hebben een brief ontvangen met een overzicht van niet-vrijstellende elementcodes
 ** Leerlingen met een beperking krijgen op basis van advies van een medisch deskundige gedeeltelijke of gehele ontheffing van de inburgeringsplicht

Hoofdstuk 2: Praktijkonderwijs en inburgeren

Vraag 2.1: Waarom geldt er geen (tijdelijke) vrijstelling van inburgering voor jongeren in het praktijkonderwijs?

Antwoord: Tijdelijke vrijstelling wordt verleend om de inburgeringsplichtige de kans te geven om op een andere manier in te burgeren. Omdat het praktijkonderwijs niet opleidt tot B1 taalniveau, krijgt een leerling in het praktijkonderwijs geen vrijstelling. Een toelichting:

In de Wet inburgering 2021 (Wi2021) is de ambitie opgenomen dat inburgeringsplichtigen streven naar het leren van de Nederlandse taal op B1 taalniveau. Uit onderzoek blijkt dat inburgeringsplichtigen tot nu toe (voorafgaand aan de Wi2021) aangeven dat het leren van de taal op A2 niveau hen niet voldoende in staat stelt om volledig te participeren in de Nederlandse maatschappij en op de arbeidsmarkt. Zie voor meer toelichting het antwoord op vraag 1.4. Voor moeilijk leerbare inburgeringsplichtigen is er de zelfredzaamheidsroute, waarbij meer ondersteuning plaatsvindt (zie [hier](#) meer informatie over de Z-route).

Omdat het praktijkonderwijs niet opleidt tot een B1 taalniveau, is er geen sprake van een tijdelijke of definitieve vrijstelling voor een inburgeringsplichtige die het praktijkonderwijs volgt of afrondt.

Vraag 2.2: Moet een jongere in het praktijkonderwijs de opleiding beëindigen zodra de jongere inburgeringsplichtig wordt?

Antwoord: Het is belangrijk dat jongeren hun opleiding afmaken en daar is vaak ook ruimte voor. Tijdens de brede intake kan de gemeente samen met de jongere kiezen om eerst het praktijkonderwijs af te maken, alvorens te beginnen met inburgeren. Dit kan worden opgenomen in het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Bijvoorbeeld als de inschatting is dat de jongere profijt heeft van het afronden van het praktijkonderwijs.

De tijd die nodig is om het praktijkonderwijs af te ronden, gaat af van de maximale termijn die een inburgeringsplichtige krijgt om in te burgeren (maximaal drie jaar). De meeste leerlingen die op het praktijkonderwijs 18 jaar oud worden, zitten in de afrondende fase van hun opleiding. Voor de meeste jongeren die vervolgens inburgeren, geldt dat zij in de Z-route voor inburgering terechtkomen (zie antwoord bij 2.3 hieronder en/of [hier](#) meer informatie over de Z-route).

Terwijl deze leerling het praktijkonderwijs afrondt, loopt de inburgeringstermijn van drie jaar door. Mocht aan het einde van deze inburgeringstermijn blijken dat de inburgeringstermijn moet worden verlengd, dan bekijkt DUO of verlenging van de inburgeringstermijn kan worden verleend. Op dit moment is het volgen van een opleiding volgens wet- en regelgeving geen reden tot verlenging. DUO, SZW en OCV zijn hierover in gesprek als het gaat om inburgeringsplichtigen die hun niet-vrijstellende opleiding eerst afmaken.

Gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor het maken van dit soort keuzes samen met de inburgeringsplichtige die het praktijkonderwijs volgt. Scholen kunnen leerlingen ondersteunen bij het maken van deze keuze, door een halfjaar voordat de betreffende jongeren (eventueel) inburgeringsplichtig worden, het gesprek met de jongere te voeren over de mogelijkheid om de opleiding af te maken. Als het van tevoren lastig in te schatten is, is het ook mogelijk dat scholen de jongere ondersteunen *na* het ontvangen van de brief van DUO. Indien de jongere daar toestemming voor geeft, kunnen de gemeente en de school ook met elkaar in overleg treden. Zo kan de school de gemeente bijvoorbeeld informatie geven over de vorderingen van de jongere. Zie de [FAQ's over de onderwijsroute](#), blok 3, vraag 2, voor de afwegingen die de gemeente en inburgeringsplichtige bij hun keuze kunnen betrekken.

Vraag 2.3: In welke route voor inburgering komen de meeste jongeren naar verwachting terecht als zij praktijkonderwijs volgen?

Antwoord: Gemeenten maken samen met de jongere bij de brede intake een keuze op maat en betrekken daarbij bij voorkeur relevante informatie van de onderwijsinstelling. Jongeren die het praktijkonderwijs volgen en waarschijnlijk niet doorstromen naar ander onderwijs, zullen naar

verwachting doorgaans de zelfredzaamheidsroute (Z-route) volgen. De zelfredzaamheidsroute is bedoeld voor degenen voor wie de B1 of onderwijsroute buiten het bereik liggen. Mocht een inburgeringsplichtige (uiteindelijk) meer aankunnen, is opschaling naar de onderwijsroute of B1-route mogelijk.

In de Z-route leren inburgeringsplichtigen de Nederlandse taal en worden zij voorbereid om zich zoveel mogelijk zelfstandig in de Nederlandse samenleving te kunnen redden. Het doel is deze doelgroep zoveel mogelijk te ondersteunen op een niveau dat past bij hun leervermogen, zodat niemand aan de kant staat en iedereen naar eigen vermogen kan meedoen in de samenleving. Voor leerlingen in het praktijkonderwijs wordt in het PIP aangesloten bij het (taal)niveau dat de leerling bereikt heeft tijdens de opleiding in het praktijkonderwijs.

Deze route wordt, gezien de beperkte leerbaarheid van de doelgroep, niet afgesloten met centrale inburgeringsexamens. In plaats daarvan is er een inspanningsverplichting. Hierdoor is er veel tijd voor taal, activering en participatie, waarbij de aandacht specifiek uitgaat naar praktische (taal)vaardigheden om de inburgeraar te helpen zo zelfstandig mogelijk te participeren. Uitstroom naar betaald werk blijft wenselijk, maar zelfredzaamheid is het belangrijkste doel.

De Z-route bestaat uit een inburgeringscursus met taallessen en Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) van ten minste 800 uur. Deze inburgeringscursus heeft een andere insteek dan die in de B1-route: een cursus sluit aan bij de lagere leerbaarheid van de inburgeraars en heeft als doel de inburgeraar zelfredzaam te maken in de maatschappij. Er gaat bijvoorbeeld extra aandacht uit naar mobiliteit, omgaan met geld, digitale vaardigheden, het onderwijs en de praktische toepassing van taal.

Vraag 2.4: Tellen gevolgde lessen tijdens het praktijkonderwijs mee voor de inburgeringsplicht?

Antwoord: Delen van gevolgde participatie uren in het praktijkonderwijs kunnen meetellen voor de inburgeringsplicht. Om welke precieze lessen het gaat, kan worden opgenomen in het PIP. Gevolgde taallessen in het praktijkonderwijs tellen niet mee voor de inburgeringsplicht. Wel wordt in de Z-route aangesloten bij het (taal)niveau dat de leerling in het praktijkonderwijs heeft bereikt.

Vraag 2.5: Wat kan een praktijkschool doen voor een jongere die inburgeringsplichtig wordt en bijvoorbeeld nog veel uren taallessen moet volgen naast opleiding en/of werk?

Antwoord: Via de brede intake door de gemeente is er meer maatwerk mogelijk. Praktijkscholen kunnen een inschatting maken welke leerlingen eventueel inburgeringsplichtig worden en bijvoorbeeld een halfjaar voorafgaand aan dat moment het gesprek aangaan. Daarbij zijn afspraken tussen gemeenten en onderwijsinstellingen behulpzaam. Deze vraag speelt voor meerdere opleidingen. Zie het antwoord op vraag 1.3 voor meer informatie.

Hoofdstuk 3: Entreeopleiding (mbo-1) en inburgeren

Vraag 3.1: Waarom geldt er geen (tijdelijke) vrijstelling van inburgering voor jongeren die een entreeopleiding volgen?

Antwoord: In de Wet inburgering 2021 (Wi2021) is de ambitie opgenomen dat inburgeringsplichtigen streven naar het leren van de Nederlandse taal op B1 taalniveau. Uit onderzoek blijkt dat inburgeringsplichtigen tot nu toe (voorafgaand aan de Wi2021) aangeven dat het leren van de taal op A2 niveau hen niet voldoende in staat stelt om volledig te participeren in de Nederlandse maatschappij en op de arbeidsmarkt. Zie voor meer toelichting het antwoord op vraag 1.6. Voor moeilijk leerbare inburgeringsplichtigen is er de zelfredzaamheidsroute, waarbij meer ondersteuning plaatsvindt (zie [hier](#) meer informatie over de Z-route).

Omdat een entreeopleiding niet opleidt tot een B1 taalniveau, is er geen sprake van een tijdelijke of definitieve vrijstelling voor iemand die een entreeopleiding volgt of afrondt.

Als een jongere doorstroomt van entreeopleiding naar mbo-2, ontvangt de jongere *tijdens het volgen van de mbo-2 opleiding wél* een tijdelijke vrijstelling. De looptijd van de inburgeringstermijn wordt dan stilgezet. Bij het behalen van het mbo-2 diploma wordt deze tijdelijke vrijstelling omgezet in een definitieve vrijstelling. Wanneer de jongere echter de mbo-2 opleiding niet afrondt, heeft de jongere geen vrijstellend diploma gehaald en wordt diegene weer inburgeringsplichtig.

Vraag 3.2: Moet een jongere de entreeopleiding beëindigen zodra de jongere inburgeringsplichtig wordt?

Antwoord: Het is belangrijk dat jongeren hun opleiding afmaken en daar is vaak ook ruimte voor. Tijdens de brede intake kan de gemeente samen met de jongere kiezen om eerst de entreeopleiding af te maken, alvorens te beginnen met inburgeren. Dit kan worden opgenomen in het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Bijvoorbeeld als de inschatting is dat de jongere profijt heeft van het afronden van de entreeopleiding.

De tijd die nodig is om de entreeopleiding af te ronden, gaat af van de maximale termijn die een inburgeringsplichtige krijgt om in te burgeren (maximaal drie jaar). Tijdens het afronden van de entreeopleiding, loopt de inburgeringstermijn van drie jaar dus wel door. Vanaf het moment dat de jongere een vrijstellende opleiding volgt (zoals mbo-2), dan wordt de inburgeringstermijn gepauzeerd ("tijdelijke vrijstelling") tot aan het behalen van een vrijstellend diploma (vanaf vmbo-gl). Bij het behalen van een vrijstellend diploma (of een startkwalificatie) wordt de tijdelijke vrijstelling omgezet in een definitieve vrijstelling.

Mocht aan het einde van deze inburgeringstermijn blijken dat de inburgeringstermijn moet worden verlengd, dan bekijkt DUO of verlenging van de inburgeringstermijn kan worden verleend. Op dit moment is het volgen van een opleiding volgens wet- en regelgeving geen reden tot verlenging. DUO, SZW en OCW zijn hierover in gesprek als het gaat om inburgeringsplichtigen die hun niet-vrijstellende opleiding eerst afmaken.

Gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor het maken van dit soort keuzes samen met de inburgeringsplichtige die een entreeopleiding volgt. Scholen kunnen leerlingen ondersteunen bij het maken van deze keuze, door een halfjaar voordat de betreffende jongeren (eventueel) inburgeringsplichtig worden, het gesprek met de jongere te voeren over de mogelijkheid om de opleiding af te maken. Als het van tevoren lastig in te schatten is, is het ook mogelijk dat scholen de jongere ondersteunen *na* het ontvangen van de brief van DUO. Indien de jongere daar toestemming voor geeft, kunnen de gemeente en de school ook met elkaar in overleg treden. Zo kan de school de gemeente bijvoorbeeld informatie geven over de vorderingen van de jongere. Zie de [FAQ's over de onderwijsroute](#), blok 3, vraag 2, voor de afwegingen die de gemeente en inburgeringsplichtige bij hun keuze kunnen betrekken.

Op sommige mbo-scholen kan een leerling ook inburgering en opleiding combineren. Zie antwoord op vraag 1.7.

Vraag 3.3: In welke route voor inburgering komen de meeste jongeren naar verwachting terecht als zij entreeopleiding volgen en wat houdt deze route in?

Antwoord: Gemeenten maken samen met de jongere, op basis van de brede intake, een inschatting voor welke route voor inburgering het best past bij de individuele situatie. Leerlingen die een entreeopleiding volgen, kunnen bijvoorbeeld de B1-route volgen of de onderwijsroute. In de onderwijsroute geldt dat zij bijvoorbeeld het taalschakeltraject naar een mbo-2 opleiding (en wellicht hoger) volgen.

De onderwijsroute (O-route) bestaat uit het taalschakeltraject plus het PVT-component. Er bestaan zeven verschillende taalschakeltrajecten (zie [hier](#) meer informatie). Elk van deze zeven taalschakeltrajecten is een opleiding educatie waarvoor de taalschakelinstelling apart het recht op diploma-erkenning moet aanvragen. Dit kan ook een mbo-school zijn. Het betreft de volgende taalschakeltrajecten:

- Het taalschakeltraject naar mbo-niveau 2;
- Het taalschakeltraject naar mbo-niveau 3;
- Het taalschakeltraject naar mbo-niveau 4;
- Het taalschakeltraject naar hbo-opleidingen in het profiel Maatschappij, economie en informatietechnologie;
- Het taalschakeltraject naar hbo-opleidingen in het profiel Natuur, techniek en gezondheid;
- Het taalschakeltraject naar wo-opleidingen in het profiel Maatschappij, economie en informatietechnologie; en
- Het taalschakeltraject naar wo-opleidingen in het profiel Natuur, techniek en gezondheid.

Elk taalschakeltraject bestaat uit de volgende onderdelen, tevens examenonderdelen:

- Basisvakken (incl. Nederlands op ten minste niveau B1);
- Maatwerkvakken;
- KNM;
- Leervaardigheden; en
- Vaardigheden voor opleidings- en beroepskeuze.

Een jongere kan in principe beginnen met een entreeopleiding als hij of zij inburgeringsplichtig wordt, maar dat gaat wel af van de inburgeringstermijn.

Vraag 3.4: Tellen gevolgde (taal)lessen tijdens de entreeopleiding mee voor de inburgeringsplicht?

Antwoord: Nee. Om aan de inburgeringsplicht te voldoen, zal iemand met een voltooide entreeopleiding een inburgeringscursus moeten volgen bij een aanbieder van de B1- of Z-route met een Blik op Werk Inburgeren keurmerk of, indien het gaat om de O-route, een taalschakeltraject bij een instelling met diploma-erkenning op grond van de Wet educatie en beroepsopleiding. Eerder gevolgde lessen tijdens de entreeopleiding tellen niet mee.

Vraag 3.5a: Stel iemand wordt 18 jaar en volgt een entreeopleiding. Vervolgens stroomt de jongere door naar mbo-2 (diegene is dan bijvoorbeeld 19 of 20 jaar oud). Krijgt de jongere dan vanaf inschrijving bij mbo-2 een tijdelijke vrijstelling?

Antwoord: Ja, in de Wi2021 krijgt de jongere vanaf inschrijving bij een niveau vanaf mbo-2 een tijdelijke vrijstelling van de inburgeringsplicht. Bij het behalen van een vrijstellend diploma – of het hebben van een startkwalificatie – wordt dit omgezet in een definitieve vrijstelling.

Vraag 3.5b: Stel nu dat diezelfde jongere de opleiding mbo-2 niet afmaakt en van school gaat en dus geen definitieve vrijstelling krijgt. Staat de teller voor de maximale inburgeringstermijn dan opnieuw op drie jaar, of telt de periode van een eerdere (niet-vrijstellende) opleiding mee voor de termijn?

Antwoord: De jongere heeft bij het verlaten van de school dan nog maximaal X jaar om te voldoen aan de inburgeringsplicht (drie jaar minus de periode waarin de niet-vrijstellende opleiding is gevolgd). In individuele gevallen kan achteraf worden bekeken of de jongere verlenging krijgt.

De beslissing om naar mbo-2 door te stromen is op dit moment volgens wet- en regelgeving *geen* grondslag tot verlenging, omdat de keuze voor doorstroom binnen de invloedssfeer van de inburgeringsplichtige valt. (Zie [deze link \(artikel 4.1\)](#) voor meer toelichting of een samenvatting in het antwoord op vraag 1.4).

Vraag 3.6a: Mag een jongere zelf beslissen om bijvoorbeeld in plaats van een B1-route voor een entreeopleiding te kiezen, ook als de gemeente vindt dat de jongere beter op zijn plek is in een B1 inburgeringstraject?

Vraag 3.6b: Hoe verhouden afspraken in het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP), opgesteld door de gemeente samen met een inburgeringsplichtige, zich tot het toelatingsrecht van een leerling in het bekostigd onderwijs?

Antwoord: De inburgeringsplicht en het PIP doen niets af aan het toelatingsrecht voor personen die aan de toelatingsvoorwaarden voor een entreeopleiding voldoen. Een jongere die zich tegen de afspraken in het PIP in aanmeldt voor een entreeopleiding, kan nog steeds toelatingsrecht hebben. De gemeente kan niet rechtstreeks tegenhouden dat de jongere zich toch voor een entreeopleiding inschrijft.

Er geldt een brede oproep aan gemeenten om schoolgaande jongeren zo veel mogelijk hun opleiding – ook al is die niet vrijstellend – af te maken. Dit is in het belang van de jongere zelf, de school én de gemeente. Dit is ook een van de redenen waarom DUO, OCW en SZW met elkaar in gesprek zijn over verlengingsmogelijkheden voor deze groep, zodat gemeenten er nog meer verzekerd van zijn dat zij jongeren kunnen adviseren eerst hun opleiding af te maken.

De inschrijving voor de entreeopleiding zal in deze situatie wel effect kunnen hebben op het voldoen aan de inburgeringsplicht, met mogelijke handhaving van de inburgeringsplicht tot gevolg. Het heeft de voorkeur om reeds tijdens de PIP goede afspraken te maken over het inburgeringstraject. Indien de inburgeringsplichtige het niet eens is met het PIP kunnen rechtsmiddelen worden aangewend (bezwaar/beroep) aangezien het PIP een formeel besluit is.

Ten slotte is er de mogelijkheid om een combinatietraject onderwijs en inburgering te volgen, zeker als het gaat om de B1-route. Sommige instellingen bieden een inburgeringsaanbod aan waarbij de uren gecombineerd kunnen worden met reguliere lesuren op bijvoorbeeld een entreeopleiding (zie o.a. antwoorden op vragen 1.3 en 1.7).

Vraag 3.7: Mogen jongeren die nog géén onderwijs volgen op het moment dat zij inburgeringsplichtig worden, nog met een entreeopleiding starten?

Antwoord: Het uitgangspunt van de Wi2021 is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland, het liefst via betaald werk. Gemeenten kunnen gedurende de brede intake de mogelijkheden onderzoeken die de inburgeringsplichtige heeft om aan de inburgeringsplicht te voldoen en bekijken hoe iemand een optimale startpositie (op de arbeidsmarkt) kan bemachtigen. Hoewel het volgen van een entreeopleiding geen formeel onderdeel van het aanbod gericht op inburgering is, zijn er wel mogelijkheden om dat te doen. De mogelijkheden zijn voor deze groep zijn hetzelfde als voor de groep die al een entreeopleiding volgt op het moment dat men inburgeringsplichtig wordt (zie het antwoord op vraag 3.2).

De afwegingen en consequenties zoals geschetst kunnen voor deze groep echter wel anders uitvallen dan voor de groep die al bezig is met de entreeopleiding. Zoals gezegd moeten de jongere en de gemeente samen afwegen of het afmaken van de opleiding én het voldoen aan de inburgeringsplicht haalbaar is binnen de inburgeringstermijn van drie jaar. Als de inburgeringsplichtige nog geheel met de entreeopleiding moet starten, zal dat veel tijd binnen de inburgeringstermijn van drie jaar innemen. Een entreeopleiding duurt normaliter een jaar, maar het komt voor dat deze groep vertraging oploopt en de studieduur in de praktijk al snel neerkomt op 1,5 jaar. Bovendien is het hier (nadrukkelijker) de vraag of een inburgeringsplichtige die nog niet eerder onderwijs in Nederland heeft gevolgd, al voldoende Nederlands spreekt om de entreeopleiding te kunnen volgen.

Hoofdstuk 4: Vmbo basis/kader en inburgeren (o.a. ISK, VO, VSO, VAVO)

Vraag 4.1: Waarom geldt er geen (tijdelijke) vrijstelling van inburgering voor jongeren die (in een internationale schakelklas (ISK) zitten en) ingeschreven staan op elementcodes vmbo basis of vmbo kader?

Antwoord: In de Wet inburgering 2021 (WI2021) is de ambitie opgenomen dat inburgeringsplichtigen streven naar het leren van de Nederlandse taal op B1 taalniveau. Uit onderzoek blijkt dat inburgeringsplichtigen tot nu toe (voorafgaand aan de WI2021) aangeven dat het leren van de taal op A2 niveau hen niet voldoende in staat stelt om volledig te participeren in de Nederlandse maatschappij en op de arbeidsmarkt. Zie voor meer toelichting het antwoord op vraag 1.4.

Bij opleidingen op elementcodes *vanaf vmbo gemengde leerweg* geldt dat het referentieniveau Nederlands van de opleiding ligt op niveau 2F: dat niveau is vergelijkbaar met het niveau B1. Omdat opleidingen op elementcodes daaronder (zoals vmbo kb of bb) niet opleiden tot een B1 taalniveau, is er geen sprake van een tijdelijke of definitieve vrijstelling voor een inburgeringsplichtige die ingeschreven staat op een dergelijke elementcode. ISK scholen hebben in december 2021 een brief ontvangen met in de bijlagen de precieze elementcodes waar het om gaat (zie [hier](#) de link naar een nieuwsbericht met de brief onderaan).

Als een jongere doorstroomt van het voortgezet onderwijs naar mbo-2, ontvangt de jongere *tijdens het volgen van de mbo-2 opleiding* wél een tijdelijke vrijstelling. Bij het behalen van een startkwalificatie wordt deze tijdelijke vrijstelling omgezet in een definitieve vrijstelling. (Let wel: wanneer de jongere echter de mbo-2 opleiding niet afrondt, heeft de jongere geen startkwalificatie en wordt diegene weer inburgeringsplichtig. De inburgeringstermijn die dan over is, is een termijn minus de periode waarin de leerling niet-vrijstellende opleidingen volgde.)

Vraag 4.2: Moet een jongere de ISK of vmbo opleiding beëindigen zodra de jongere inburgeringsplichtig wordt?

Antwoord: Het is belangrijk dat jongeren hun opleiding afmaken en daar is vaak ook ruimte voor. Tijdens de brede intake kan de gemeente samen met de jongere kiezen om eerst het voortgezet onderwijs af te maken, alvorens te beginnen met inburgeren. Dit kan worden opgenomen in het Plan Inburgering en Participatie (PIP). Bijvoorbeeld als de inschatting is dat de jongere profijt heeft van het afronden van de opleiding.

De tijd die nodig is om het voortgezet onderwijs af te ronden, gaat af van de maximale termijn die een inburgeringsplichtige krijgt om in te burgeren (maximaal drie jaar). Terwijl deze leerling het voortgezet onderwijs afrondt, loopt de inburgeringstermijn van drie jaar door. Mocht aan het einde van deze inburgeringstermijn blijken dat de inburgeringstermijn moet worden verlengd, dan bekijkt DUO of verlenging van de inburgeringstermijn kan worden verleend. Op dit moment is het volgen van een opleiding volgens wet- en regelgeving geen reden tot verlenging. DUO, SZW en OCW zijn hierover in gesprek als het gaat om inburgeringsplichtigen die hun niet-vrijstellende opleiding eerst afmaken.

Omdat veel inburgeringsplichtigen in de praktijk veelal in een Internationale Schakelklas zitten, hebben ISK scholen in december 2021 een brief ontvangen met in de bijlagen de precieze elementcodes die niet-vrijstellend zijn vanaf 2022 (zie [hier](#) de link naar de brief). Deze brief is openbaar en ook te raadplegen door andere scholen.

Gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor het maken van dit soort keuzes samen met de inburgeringsplichtige die het praktijkonderwijs volgt. Scholen kunnen leerlingen ondersteunen bij het maken van deze keuze, door een halfjaar voordat de betreffende jongeren (eventueel) inburgeringsplichtig worden, het gesprek met de jongere te voeren over de mogelijkheid om de opleiding af te maken. Als het van te voren lastig in te schatten is, is het ook mogelijk dat scholen de jongere ondersteunen *na* het ontvangen van de brief van DUO. Indien de jongere daar toestemming voor geeft, kunnen de gemeente en de school ook met elkaar in overleg treden. Zo kan de school de gemeente bijvoorbeeld informatie geven over de vorderingen van de jongere. Zie

de [FAO's over de onderwijsroute](#), blok 3, vraag 2, voor de afwegingen die de gemeente en inburgeringsplichtige bij hun keuze kunnen betrekken.

Op sommige scholen kan een leerling ook inburgering en opleiding combineren. Zie [hier](#) meer informatie, of zie het antwoord op vraag 1.7.

Vraag 4.3: Tellen gevolgde (taal)lessen tijdens de ISK of vmbo kader/basis opleiding mee voor de inburgeringsplicht?

Antwoord: Nee. Om aan de inburgeringsplicht te voldoen, zal iemand een inburgeringscursus moeten volgen bij een aanbieder met een Blik op Werk Inburgeren keurmerk of, indien het gaat om de O-route, een taalschakeltraject bij een instelling met diploma-erkenning op grond van de Wet educatie en beroepsonderwijs. Eerder gevolgde lessen tijdens ISK of vmbo kader of basis tellen niet mee. Dat heeft niet te maken met de kwaliteit van de scholen of de opleidingen, maar met het feit dat instellingen aan specifieke voorwaarden moeten voldoen (ook m.b.t. een private of publieke taak) om een inburgeringsaanbod te kunnen doen.

Hoofdstuk 5: Overige veel gestelde vragen

Vraag 5.1: Wat gebeurt er met inburgeringsmiddelen als een jongere bijvoorbeeld doorstroomt van een entreeopleiding naar mbo-2, maar de mbo-2 opleiding niet afmaakt?

Antwoord: De jongere krijgt vanaf inschrijving bij een niveau vanaf mbo-2 een tijdelijke vrijstelling van de inburgeringsplicht. Bij het behalen van het diploma – het hebben van een startkwalificatie – wordt dit omgezet in een definitieve vrijstelling. Er is ten tijde van de vrijstelling geen inburgeringsbudget beschikbaar bij gemeenten. Wanneer de inburgeringsplicht weer begint te lopen, kan de jongere wel gebruik maken van inburgeringsvoorzieningen.

Er is een mogelijkheid dat een deel van deze jongeren de onderwijsroute kan volgen. In dat geval is het gedurende de overgangsfase wel mogelijk om de extra financiële middelen in te zetten. Zie de [FAQ's over de onderwijsroute](#).

Vraag 5.2: Een uitkering is hoger dan een studiefinanciering. Hoe voorkomen we dat een schoolgaande inburgeringsplichtige voortijdig stopt met de opleiding i.v.m. de kosten voor een lening om in te burgeren?

Antwoord: De WI2021 biedt meer kansen voor maatwerk. Een belangrijk verschil met de Wet inburgering 2013 is dat de regierol voor inburgeren in de WI2021 bij *gemeenten* komt te liggen. Gemeenten kunnen samen met de jongere een keuze maken, waarbij het ook de taak is van de gemeente om te wijzen op het rendement en waarde voor de leerling op de korte termijn versus op de lange termijn. Daarnaast wordt er bij het aanvragen van een uitkering eerst gekeken naar de gevolgde schoolcarrière van een jongere. Volgens de Participatiewet gaat onderwijs immers voor het ontvangen van een uitkering. Zie ook het antwoord op vraag 1.3.

Vraag 5.3: Hoe maken scholen en gemeenten in dezelfde regio afspraken met elkaar om schoolgaande inburgeringsplichtigen zo goed mogelijk te begeleiden?

Antwoord: DUO informeert de jongere en de gemeente. Er vindt er geen automatische gegevensuitwisseling tussen gemeenten en scholen plaats over de opgelegde inburgeringsplicht. Dit is vanwege privacywetgeving juridisch bepaald.

Onderwijsinstellingen en gemeenten worden geadviseerd om elkaar frequent op de hoogte te houden van welke jongeren naar verwachting inburgeringsplichtig worden. Op die manier kan een school bijvoorbeeld een halfjaar voorafgaand aan de brief van DUO het gesprek aangaan met de betreffende jongere. Het helpt gemeenten tijdens de brede intake om informatie over de schoolcarrière te ontvangen. Bij al deze acties is toestemming van de jongere noodzakelijk.

Vraag 5.4: Zijn Turkse nieuwkomers per 2022 ook inburgeringsplichtig?

Antwoord: Vanaf 1 januari 2022 zijn nieuwkomers met de Turkse nationaliteit verplicht om in te burgeren. Om een goede start te maken in Nederland is het belangrijk dat nieuwkomers de taal leren en de Nederlandse maatschappij leren kennen. Zo kunnen zij zo snel mogelijk meedoen. Of dat nu via betaald werk, stage of vrijwilligerswerk is. De inburgeringsplicht geldt sinds 1 mei 2020 al voor Turkse nieuwkomers met een asielstatus en hun gezinsleden. Vanaf 1 januari 2022 geldt deze verplichting ook voor gezinsmigranten die voor langdurig verblijf naar Nederland willen komen.

Vraag 5.5: Volwassen asielzoekers die hun status krijgen in 2021 maar in 2022 in een gemeente komen wonen vallen onder de Wet Inburgering 2013. Een jongere van dit gezin die in de gemeente (komt) wonen en in het jaar 2022 16 wordt, valt onder de Wet Inburgering 2021. Klopt dit?

Antwoord: De vraag is hier feitelijk wat leidend is voor de inburgeringsplicht onder de Wi2021, dat is inderdaad de inburgeringsplicht. Een volwassen asielmigrant die zijn of haar status in 2021 ontvangt, wordt inburgeringsplichtig onder de Wi2013. Indien er iemand in het gezin is die inburgeringsplichtig wordt in 2022, dan valt diegene inderdaad onder de Wi2021. Het is dus goed mogelijk dat er binnen één gezin sprake is van twee verschillende regimes.

Vraag 5.6: Vallen nieuwkomende jongeren die 18 worden per 2022 onder de noemer asielstatushouder of gezinsmigrant?

Antwoord: De status van een inburgeringsplichtige hangt af van de verblijfsvergunning die is aangevraagd en/of door de IND is verleend. Hoewel de WI2021 een ruimer asielbegrip hanteert dan de vreemdelingenwetgeving, blijft de afgegeven verblijfsvergunning leidend voor de inburgeringsplicht (wat betreft de status). Het kan voorkomen dat in een gezin met asielstatushouders, gezinsleden een reguliere verblijfsvergunning als gezinsmigrant krijgen. Onderwijsinstellingen en gemeenten worden geadviseerd om deze groep niet als geheel onder één noemer te scharen, maar per inburgeringsplichtige de status te bekijken (of bij de jongere er zelf naar te vragen).

Vraag 5.7: Hoe verhoudt de Wet inburgering 2021 (die per 1 januari 2022 ingaat) zich tot de leerplicht en/of RMC-wetgeving?

Antwoord: Voor de samenhang met de Leerplichtwet 1969 geldt dat zolang de jongere leer- of kwalificatieplichtig is, deze is vrijgesteld van de inburgeringsplicht. Voor de RMC-wetgeving geldt het volgende. Inburgeringsplichtige jongeren die in de RMC-doelgroep vallen, kunnen door RMC worden benaderd en zo nodig begeleid naar onderwijs of arbeid. RMC weet daarbij niet automatisch of de jongere inburgeringsplichtig is en wel of geen inburgeringsonderwijs volgt. Wel kan RMC dit te weten komen via de jongere (na toestemming). Verder kan in de situatie dat een leerling of student tussentijds met de opleiding stopt omdat deze (eerst) gaat inburgeren, er formeel gezien sprake zijn van vroegtijdig schoolverlaten. In sommige regio's werken RMC's, gemeenten en onderwijsinstellingen al samen om aanstaande inburgeringsplichtigen in kaart te brengen. Bij al deze acties is toestemming van de jongere noodzakelijk.

Vraag 5.8: Worden de reiskosten van een schoolgaande jongere vergoed om inburgeringslessen te volgen, eventueel in een andere gemeente? Wat zijn de voorwaarden voor inburgeraars om in aanmerking te komen voor reiskostenvergoeding vanuit de bijzondere bijstand?

Antwoord: Er is geen verplichting voor gemeenten om reiskosten te vergoeden vanuit de bijzondere bijstand. Het juridische kader waarbinnen verstrekking van bijzondere bijstand plaatsvindt, stelt dat het moet gaan om uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan die naar oordeel van de gemeente niet kunnen worden voldaan uit de bijstandsnorm (of ander inkomen). Een aanvraag voor bijzondere bijstand vraagt daarom om een individuele beoordeling. Een gemeente kan in beleidsregels vastleggen welke uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende kosten tot elk bedrag voor bijzondere bijstandsverlening in aanmerking komen. Het vraagstuk van reiskosten zal worden betrokken bij de verkenning naar de structurele borging van de onderwijsroute.

Vraag 5.9: Hoe komen jongeren in beeld die nu geen onderwijs volgen?

Antwoord: Niet-schoolgaande jongere nieuwkomers zijn bekend bij de gemeente en bij DUO. Gemeenten kunnen deze informatie uit het ISI (Portal inburgering van DUO) halen.

Vraag 5.10: Wat gebeurt er met inburgeringsplichtigen die voor 1 januari 2022 18 jaar zijn geworden?

Antwoord: Als iemand voor 1 januari 2022 inburgeringsplichtig is geworden, volgt diegene het inburgeringsproces onder de Wet inburgering 2013 (zie [hier](#) meer informatie). Een voorbeeld om deze situatie te beschrijven:

Een leerling volgt sinds september 2021 een ISK traject en staat ingeschreven op de elementcode vmbo-kb. Voorafgaand aan de datum 1 januari 2022 is deze leerling inburgeringsplichtig geworden. Deze leerling valt daarom onder de regels van de WI2013. Het volgen van het ISK traject waarbij zij staat ingeschreven op vmbo-kb, is onder de WI2013 een vrijstellende opleiding. Dit betekent dat de leerling wél inburgeringsplichtig is, maar een tijdelijke vrijstelling ontvangt onder de WI2013. De ingang van de nieuwe WI2021 heeft geen effect op de situatie van deze betreffende leerling. Het hele inburgeringsproces volgt de gang van zaken van de WI2013.

Vraag 5.11: Kunnen leerlingen die op een school zitten met vrijstelling toch een brief krijgen?

Antwoord: Nee, DUO stuurt geen brief als een nieuwkomer een tijdelijk vrijstellende opleiding volgt. Mede om te voorkomen dat iemand informatie ontvangt die uiteindelijk niet relevant blijkt te

zijn (en eventueel acties onderneemt op basis van informatie waarbij op de zaken vooruit wordt gelopen).

Iemand kan dus de status *inburgeringsplichtig* hebben, maar geen brief ontvangen van DUO omdat diegene een (tijdelijke) vrijstelling ontvangt. Pas bij ingang van de periode waarin iemand daadwerkelijk moet inburgeren (bijvoorbeeld als de vrijstelling vervalt), krijgt diegene een brief van DUO waarin bijvoorbeeld de benodigde acties en maximale inburgeringstermijn van 3 jaar worden toegelicht.

Vraag 5.12: Hoe verhouden afspraken in het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP), opgesteld door de gemeente samen met een inburgeringsplichtige, zich tot het toelatingsrecht van een leerling in het bekostigd onderwijs?

Antwoord: Jongeren hebben, mits ze voldoen aan de toelatingseisen, instroomrecht in het bekostigd onderwijs. Jongeren die 18 jaar worden en niet ingeschreven staan in een vrijstellende opleiding, worden opgeroepen voor een brede intake en krijgen een PIP.

Er geldt een brede oproep aan gemeenten om schoolgaande jongeren zo veel mogelijk hun opleiding – ook al is die niet vrijstellend – af te maken. Dit is in het belang van de jongere zelf, de school én de gemeente. Dit is ook een van de redenen waarom DUO, OCW en SZW met elkaar in gesprek zijn over verlengingsmogelijkheden voor deze specifieke groep, zodat gemeenten er nog meer verzekerd van zijn dat zij jongeren kunnen adviseren eerst hun opleiding af te maken.

Het PIP wordt in samenspraak tussen de gemeente en de inburgeringsplichtige opgesteld. Zoals in antwoorden op vragen 1.2 en 1.3 beschreven, helpen afspraken tussen scholen en gemeenten hierbij. Mocht het voorkomen dat in het PIP is afgesproken dat de gemeente vindt dat de jongere moet inburgeren via de B1-route, is het goed om er rekening mee te houden dat een PIP een formeel besluit is. Wel zijn er mogelijkheden voor inburgeringsplichtingen om in bezwaar of beroep te gaan. Zie ook het antwoord op vragen 3.6a en 3.6b.

Bronnen

Algemene informatie inburgering:

www.inburgeren.nl (vanaf 2022 staat op deze website informatie over beide wetten)

[Regeling Wi2021](#)

Leerroutes binnen Wi2021 (en algemene informatie):

[Handreiking Leerroutes | Divosa](#)

Onderwijsroute Wi2021:

[Handreiking O-route](#)

[FAQ's over onderwijsroute](#) (zie ook de link in het oranje kader op deze website "Download de Q&A onderwijsroute")

Zelfredzaamheidsroute Wi2021:

[Handreiking Z-route](#)

B1-route Wi2021:

[Handreiking B1-route](#)

Brief aan ISK scholen over veranderingen in de Wi2021 voor ISK scholen:

[Inburgeringsplicht ISK leerlingen vanaf 2022 - Inburgering: ketenpartners - DUO Zakelijk](#) (zie onderaan het nieuwsbericht de brief zelf "Brief ISK scholen inburgeren per 2022")

[Nieuwe wet Inburgering en ISK - LOWAN](#)

Blik op Werk Inburgeren keurmerk:

[Inburgeren - Blik op Werk](#) (een tip is om de zoekbalk op deze website te gebruiken om meer specifieke informatie te vinden)